

Toneellezen doe je samen

L5.2

Opdracht: Kinderen lezen gezamenlijk toneelverhalen en maken daarna zelf een toneeltekst.

Groep:	5
Tijdsduur voorbereiding:	leerkracht 30 minuten groepjes kinderen meerdere malen 15 tot 30 minuten.
Kijken:	15 minuten
Maken:	60 minuten
Verwoorden:	15 minuten
U kiest zelf hoe lang u aan dit project werkt.	
Literaire competenties:	personages/ voortgezet technisch lezen/belevend voorlezen

Leerdoelen

- Bedenk welk leerdoel je wilt benadrukken:
  - De leerling herkent diverse manieren om verhalen te vertellen en kan deze benoemen.
  - De leerling heeft oog voor betekenisvolle verbanden binnen een verhaal, zoals tussen titel en verhaalinhoud, tussen naam van personage en zijn eigenschappen.

Kijken!

Benodigde materialen

Een aantal boeken geschikt voor toneellezen en op het juiste niveau van uw klas.

Zwijssen:

- *Inkie steelt de show* (E5) - Jolanda Horsten
- *Wedstrijd op wielen* (E6) - Berdie Bartels
- *B-boy* (E7) - Mariken Jongman
- *Stilte in de studio* (M7) - Bies Ede
- *Op kamp* (M5) - Jolanda Horsten
- *Slim, stoer en sterk* (M4) - Dirk Nielandt
- *Zoektocht in het ziekenhuis* (M6) - Anneke Scholtense
- *Hier waak ik!* (E4) - Chris Winsemius
- *Sam in actie!* (E5) - Tamara Bos
- *Verdwaald in Amsterdam* (E6) - Anke Kranendonk
- *De verboden Tuin van Toen* (E7) - Monique van der Zanden

Meer informatie: <http://www.zwijssenouders.nl/Artikel/Toneellezen-4.htm#>

Vorbereiding

- Verzamel van een geschikte titel(s) voor uw groep een aantal dezelfde boeken. Wellicht kan de bibliotheek helpen met het aanvragen hiervan. Er is een boek of 6 à 8 nodig per groepje. Kies 1 boek voor de hele groep of om juist met verschillende titels én verschillend niveau groepjes werken.

Lessuggestie

- Introduceer het toneellezen door de gekozen titel te laten zien en kort iets over de inhoud te vertellen. Laat zien dat het boek voornamelijk uit dialoog bestaat en ieder personage een eigen karakter en dus eigen stem heeft. Leg daarnaast uit dat bij het voorlezen hiervan het karakter van het personage gelegd kan worden door te spelen met stemgebruik zónder dat het echt met een verdraaide stem gezegd wordt. Dat laatste is namelijk slecht voor de stembanden en niet nodig. De kunst is nu juist om het belevend voor te lezen met je eigen stem. Ter illustratie leest u een stukje voor. Bovendien licht u de rol van de verteller in deze boeken toe, de verteller is als het cement tussen de stenen, hij/zij houdt de boel bij elkaar. Verdeel vervolgens de groepjes en laat hen het boek lezen. Laat de kinderen het eerst zelf lezen of zet ze direct als groepje bij elkaar. Het lezen van het boek neemt natuurlijk enige tijd, verdeeld over meerdere lessen, in beslag. →

Variatie: er zijn allerlei soorten toneelboeken op de markt tegenwoordig. Laat de kinderen hier gerust tijdens vrije leestijd in lezen voor wie dit leuk vindt.

Maken!

Vorbereiding

- Kinderen hebben een toneeltekst gelezen en ervaren hoe dat werkt.

Benodigde materialen

- computer (Word)

Instructie

- Laat groepjes kinderen nu werken aan hun eigen toneeltekst. Dat kan op verschillende manieren:
  - Laat de kinderen individueel een korte toneeltekst schrijven met enkele personages en veel dialoog.
  - Laat groepjes kinderen een gezamenlijke toneeltekst schrijven. Wellicht kunnen kinderen daarbij vanuit hun eigen gekozen personage schrijven. Belangrijk hierbij is dat iemand het overzicht behoudt van het hele verhaal, een soort projectleider dus.

Aandachtspunten bij het schrijven van zo een tekst is dat eerst de rode draad bedacht wordt: wie zijn de personages, wat gebeurt er en waar en wanneer gebeurt dat. Dat is het geraamte van het verhaal dat dan ingekleurd kan worden.

Ook is het belangrijk dat kinderen nadenken over de personages, wat voor types zijn dat? Hoe kenmerkt het personage zich?

Verwoorden!

Reflectie

- Praat met de kinderen na over de gemaakte toneelteksten. Hoe ging dat? Hoe hebben ze het verhaal verzonden? Hoe hebben ze het op elkaar afgestemd? Wat ging er goed? Waren er moeilijke keuzes? Hoe hebben ze dat opgelost?

Presentatie:

- Laat de toneelteksten, of delen daarvan, opvoeren/uitspreken voor publiek. Dat kan uw eigen klas zijn maar het kan wellicht ook op een weeksluiting of voor de ouders opgevoerd worden. Het gaat hierbij om de beleving van het voorlezen, waardoor het verhaal tot leven komt. Niet zo zeer door rekvisieten en toneelspel maar door belevend voor te lezen.

Reflectie

- Praat met de kinderen na over de opvoering van de toneeltekst. Hoe hebben ze het zelf ervaren, hoe reageerde het publiek?